

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 2013

1026/2013

Maa- ja metsätalousministeriön asetus sonnin spermalle eläintautien vastustamiseksi asetettavista vaatimuksista

Annettu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2013

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläintaulain (441/2013) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään sonnin sperman keräämisessä, käsittelyssä ja säilytyksessä noudatettavista eläintautien vastustamista koskevista vaatimuksista.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Sonnin sperman siirtämisestä Euroopan

unionin jäsenvaltioiden välillä säädetään Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä siirrettäviä nautaeläimiä sekä nautaeläinten alkioita ja sukusoluja koskevista terveysvaatimuksista annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (1025/2013).

Sonnin sperman tuonnista Euroopan unionin ulkopuolisista maista säädetään Euroopan yhteisön ulkopuolisista maista tuotavista eräistä elävistä eläimistä sekä niiden alkiosta ja sukusoluista annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (866/2008).

Salmonellanäytteenotosta toimitettaessa nautoja sonniasemalle säädetään nautaeläinten ja sikojen salmonellavalvonnasta annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (1030/2013), jäljempänä *maa- ja metsätalousministeriön asetus 1030/2013*.

Neuvoston direktiivi 88/407/ETY, (31988L0407); EUVL N:o L 194, 22.7.1988, s. 10
Neuvoston direktiivi 90/120/ETY (31990L0120); EUVL N:o L 71, 17.3.1990, s. 37
Neuvoston direktiivi 93/60/ETY, (31990L0060); EUVL N:o L 186, 28.7.1993, s. 28
Neuvoston direktiivi 2003/43/EY (32003L0043); EUVL N:o L 143, 11.6.2003, s. 23
Neuvoston direktiivi 2008/73/EY (32008L0073); EUVL N:o L 219, 14.8.2008, s. 40
Komission päätös 2009/712/EY (32009D0712), EUVL N:o L 247, 19.9.2009, s. 13

3 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *spermalla* käsittelemätöntä, käsiteltyä tai laimennettua sonnin siemennestettä;

2) *sperma-annoksella* yhdestä sonnista yhden keräyspäivän aikana saadusta keräyserästä tehtyä annosta;

3) *yhdistelmäsperma-annoksella* useammasta kuin yhdestä sonnista samalla sonni-
asemalla yhden keräyspäivän aikana saaduista yhdistetyistä keräyseristä tehtyä annosta;

6) *sonniasemalla* sperman keräysasemaa, jossa kerätään, käsitellään ja säilytetään sonnin spermaa keinosiemennystarkoituksiin;

7) *spermavarastolla* spermavarastoa, jossa säilytetään tämän asetuksen mukaisesti kerättyä tai maahan laillisesti tuotua sonnin spermaa keinosiemennystarkoituksiin;

8) *karanteenilla* pitopaikkaa, jossa sonni-
asemalle tarkoitettuja nautoja pidetään eristyksessä ennen sonniasemalle siirtoa ja josta naudat siirretään suoraan sonniasemalle;

10) *alkuperäpitopaikalla* pitopaikkaa, josta nauta toimitetaan karanteeniin;

11) *asemaeläinlääkärillä* toiminnanharjoittajan palveluksessa olevaa eläinlääkäriä, joka vastaa tämän asetuksen noudattamisesta sonniasemalla tai spermavarastossa;

12) *karanteenieläinlääkärillä* toiminnanharjoittajan palveluksessa olevaa eläinlääkäriä, joka vastaa tämän asetuksen noudattamisesta karanteenissa.

Tässä asetuksessa käytetään myös eläintautilain 6 §:ssä määriteltyjä käsitteitä.

4 §

Sperma-annosten yhdistäminen

Muihin jäsenvaltioihin tarkoitettua spermaa ei saa muodostaa yhdistelmäsperma-annoksiksi.

5 §

Näytteiden lähettäminen laboratorioon

Tässä asetuksessa tarkoitetut näytteet on tutkittava Elintarviketurvallisuusvirastossa

käyttäen soveltuvia menetelmiä. Näytteiden mukana on seurattava Elintarviketurvallisuusviraston lähete asianmukaisesti täytettynä.

2 luku

Alkuperäpitopaikkaa koskevat vaatimukset

6 §

Alkuperäpitopaikkaa koskevat yleiset terveysvaatimukset

Alkuperäpitopaikassa ei saa esiintyä liitteen I kohdassa 1 lueteltuja eläintauteja, ja alkuperäpitopaikan karja on tutkittava liitteen I kohdan 2 mukaisesti.

Jos alkuperäpitopaikka ei kuulu eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 12 §:ssä tarkoitettuun, nautoja koskevaan valtakunnalliseen eläinten terveydenhuolto-ohjelmaan, pitopaikkaan liittyvän vastustettavan eläintaudin leviämisen vaaran on eläinten terveydentilan, terveydentilan seurannan sekä eläintautien vastustamiseksi toteutettavien toimenpiteiden osalta oltava vähintään yhtä hyvin hallinnassa kuin siinä tapauksessa, että pitopaikka kuului terveydenhuolto-ohjelmaan ja täyttäisi sen ehdot.

Elintarviketurvallisuusvirasto tekee hakemuksesta päätöksen 2 momentissa tarkoitettujen vaatimusten täyttymisestä. Hakemukseen on liitettävä asian ratkaisemiseksi riittävät selvitykset.

3 luku

Karanteenia koskevat vaatimukset

7 §

Karanteenin hyväksyminen

Karanteenin hyväksymisestä säädetään eläintautilain 57 §:ssä. Hyväksymistä koskevassa hakemuksessa on oltava ehdotus karanteenieläinlääkäristä.

Aluehallintoviraston on tarkastettava karanteeni ennen sen hyväksymistä. Hyväksymisen edellytyksenä on, että karanteeni täyttää liitteen II kohdan 1 mukaiset vaatimukset.

8 §

Karanteenin toiminta ja sen valvonta

Karanteeniin saadaan vastaanottaa vain nautoja, jotka ovat peräisin 6 §:ssä säädetty vaatimukset täyttävistä alkuperäpitopaikoista ja jotka aiotaan siirtää sonniasemalle.

Sonniasemalle siirrettävät naudat on pidettävä karanteenissa vähintään 28 vuorokauden ajan (*karanteeniaika*) ennen niiden siirtoa sonniasemalle. Karanteeniaikana karanteeniin ei saa tuoda uusia nautoja.

Karanteenin toiminnassa on noudatettava liitteen II kohdan 2 mukaisia vaatimuksia.

Karanteenin on oltava karanteenieläinlääkärin säännöllisessä valvonnassa liitteen II kohdan 3 mukaisesti. Karanteenieläinlääkärin vaihtumisesta on ilmoitettava aluehallintovirastolle kirjallisesti vähintään 5 arkipäivää ennen kuin uusi karanteenieläinlääkäri aloittaa työnsä.

9 §

Edellytykset nautojen toimittamiselle karanteenista sonniasemalle

Sonniasemalle toimitettavien nautojen on oltava tutkittu liitteen II kohdan 4 mukaisesti kielteisin tuloksin ennen karanteeniajan alkamista. Tutkimukset voidaan tehdä alkuperäpitopaikassa tai karanteenissa.

Sonniasemalle toimitettavat naudat on tutkittava karanteeniaikana tarttuvien nautatautiin varalta liitteen II kohdan 5 mukaisesti.

Toimitettaessa nautoja sonniasemalle karanteenin on täytettävä liitteen II kohdan 6 mukaiset vaatimukset.

10 §

Karanteenin viranomaisvalvonta

Kunnaneläinlääkärin on tarkastettava karanteeni ja sen toiminta vähintään kerran vuodessa sen varmistamiseksi, että karanteeni täyttää hyväksymisen edellytykset ja että karanteenin toiminnalle säädettyjä vaatimuksia noudatetaan.

Kunnaneläinlääkärin on tiedotettava teke-

mänsä tarkastuksen tuloksesta viipymättä aluehallintovirastolle ja Elintarviketurvallisuusvirastolle.

11 §

Karanteenin hyväksymisen peruuttaminen

Karanteenin hyväksymisen peruuttamisesta säädetään eläintautilain 112 §:ssä.

4 luku

Sonniasemaa koskevat vaatimukset

12 §

Sonniaseman hyväksymisen edellytykset

Sonniaseman hyväksymisestä säädetään eläintautilain 47 §:ssä. Aluehallintoviraston on tarkastettava sonniasema ennen sen hyväksymistä. Hyväksymisen edellytyksenä on, että sonniasema täyttää liitteen III kohdan 1 mukaiset vaatimukset. Aluehallintoviraston on ilmoitettava sonniaseman hyväksymisestä kunnaneläinlääkärille ja Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Hyväksyttyjä sonniasemia koskevan luettelon julkaisemisesta säädetään eläintautilain 96 §:n 3 momentissa. Julkaiseminen suoritetaan neuvoston direktiivin 2008/73/EY täytäntöönpanosta jäsenvaltioiden yhteisön eläinlääkintä- ja eläinjalostuslainsäädännön mukaisesti hyväksymien laitosten ja laboratorioiden luetteloista sisältävien internetpohjaisten tietosivujen osalta annetun komission päätöksen 2009/712/EY mukaisesti.

13 §

Sonniaseman toiminta

Sonniaseman toiminnassa on noudatettava liitteen III kohdan 2 mukaisia vaatimuksia.

Sonniaseman on oltava asemaeläinlääkärin säännöllisessä valvonnassa liitteen III kohdan 3 mukaisesti.

Asemaeläinlääkärin on huolehdittava siitä, että kaikki sonniasemalla pidettävät sonnit tutkitaan liitteen III kohdan 4 mukaisesti.

Sonniasemalla saa kerätä, käsitellä ja säilyttää ainoastaan spermaa, joka täyttää liitteen III kohdan 5 mukaiset vaatimukset.

Sonniaseman on ilmoitettava asemaeläinlääkärin vaihtumisesta aluehallintovirastolle vähintään viisi arkipäivää ennen kuin uusi asemaeläinlääkäri aloittaa työnsä.

14 §

Sonniaseman viranomaisvalvonta

Kunnaneläinlääkärin on vähintään kaksi kertaa vuodessa tarkastettava sonniaseman tilat ja sen toiminta sen varmistamiseksi, että sonniasema edelleen täyttää hyväksymisen edellytykset ja että sonniaseman toiminnalle säädettyjä vaatimuksia noudatetaan.

Kunnaneläinlääkärin on tiedotettava teke miensä tarkastusten tuloksista viipymättä aluehallintovirastolle ja Elintarviketurvallisuusvirastolle.

15 §

Sonniaseman hyväksymisen peruuttaminen

Sonniaseman hyväksymisen peruuttamisesta säädetään eläintautilain 112 §:ssä. Aluehallintoviraston on ilmoitettava sonniaseman hyväksymisen peruuttamisesta Elintarviketurvallisuusvirastolle. Ilmoituksen saatuaan Elintarviketurvallisuusviraston on peruutettava sonniasemalle antamansa hyväksymisnumero.

5 luku

Spermavarastoa koskevat vaatimukset

16 §

Spermavaraston hyväksyminen

Spermavaraston hyväksymisestä säädetään eläintautilain 52 §:ssä. Aluehallintoviraston on tarkastettava spermavarasto ennen sen hyväksymistä. Hyväksymisen edellytyksenä on, että spermavarasto täyttää liitteen IV kohdan 1 mukaiset vaatimukset. Aluehallintoviraston on ilmoitettava spermavaraston hyväksymi-

sestä kunnaneläinlääkärille ja Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Hyväksyttyjä spermavarastoja koskevan luettelon julkaisemisesta säädetään eläintautilain 96 §:n 3 momentissa. Julkaiseminen suoritetaan 12 §:n 2 momentissa mainitun komission päätöksen mukaisesti.

17 §

Spermavaraston toiminta ja sen valvonta

Spermavaraston toiminnassa on noudatettava liitteen IV kohdan 2 mukaisia vaatimuksia.

Spermavaraston on oltava asemaeläinlääkärin säännöllisessä valvonnassa. Spermavaraston on ilmoitettava aluehallintovirastolle asemaeläinlääkärin vaihtumisesta kirjallisesti vähintään viisi arkipäivää ennen kuin uusi asemaeläinlääkäri aloittaa työnsä.

18 §

Spermavaraston viranomaisvalvonta

Kunnaneläinlääkärin on vähintään kaksi kertaa vuodessa tarkastettava spermavarasto ja sen toiminta sen varmistamiseksi, että spermavarasto edelleen täyttää hyväksymisen edellytykset ja että spermavaraston toiminnalle säädettyjä vaatimuksia noudatetaan.

Kunnaneläinlääkärin on tiedotettava teke miensä tarkastusten tuloksista viipymättä aluehallintovirastolle ja Elintarviketurvallisuusvirastolle.

19 §

Spermavaraston hyväksymisen peruuttaminen

Spermavaraston hyväksymisen peruuttamisesta säädetään eläintautilain 112 §:ssä. Aluehallintoviraston on ilmoitettava spermavaraston hyväksymisen peruuttamisesta Elintarviketurvallisuusvirastolle. Elintarviketurvallisuusviraston on peruutettava spermavarastolle antamansa hyväksymisnumero.

6 luku

Erinäiset säännökset

20 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2013

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

Tällä asetuksella kumotaan sonnin spermalle asetettavista eläinten terveysvaatimuksista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (1/EEO/2012).

Eläinlääkintöylitarkastaja Seppo Kuosmanen

ALKUPERÄPITOPAIKKAA JA KARANTEENIIN VIETÄVÄÄ SONNIA KOSKEVAT VAATIMUKSET

1. Alkuperäpitopaikan eläintautitilanne

Alkuperäpitopaikkojen on täytettävä seuraavat eläinten terveyttä koskevat edellytykset:

- 1.1. Alkuperäpitopaikan on oltava virallisesti vapaa tuberkuloosista ja bruselloosista (*brucella abortus*) eläinten terveyteen liittyvistä ongelmista yhteisön sisäisessä nautaeläinten ja sikojen kaupassa annetun neuvoston direktiivin 64/432/ETY, jäljempänä *direktiivi 64/432/ETY*, mukaisesti. Karanteeniin vietävä nauta ei ole aikaisemmin saanut olla pitopaikassa, joka ei ole virallisesti vapaa tuberkuloosista ja bruselloosista.
- 1.2. Alkuperäpitopaikan on oltava virallisesti naudan tarttuvasta leukoosista vapaa direktiivin 64/432/ETY mukaisesti. Jos alkuperäpitopaikka ei ole virallisesti vapaa naudan tarttuvasta leukoosista, karanteeniin vietävän naudan emä on tutkittava kielteisin tuloksin direktiivin 64/432/ETY liitteen D luvun II mukaisesti sen jälkeen kun nauta on vieroitettu emästään. Alkionsiirtotapauksissa emällä tarkoitetaan emää, joka on synnyttänyt kyseessä olevan vasikan.
- 1.3. Alkuperäpitopaikassa ei saa esiintyä helposti leviäviä eläintauteja eikä seuraavia eläintauteja:
 - 1.3.1. Naudan tarttuva rinotrakeiitti (IBR)
 - 1.3.2. BVD (bovine viral diarrhoea)
 - 1.3.3. Salmonella-tartunta
 - 1.3.4. Paratuberkuloosi
 - 1.3.5. *Campylobacter foetus ssp. venerealis* -tartunta
 - 1.3.6. *Trichomonas foetus* -tartunta
 - 1.3.7. Sinikielitauti

2. Eläintautitutkimukset

Alkuperäpitopaikan karja on tutkittava kohdissa 2.1.—2.4. mainittujen tautien varalta kielteisin tuloksin. Tutkimustulokset eivät saa olla 12 kuukautta vanhempia siirrettäessä nauta karanteeniin. Tutkimus voidaan tehdä osana Elintarviketurvallisuusviraston valtakunnallista seuranta-tutkimusta. Tutkimus voidaan tehdä yhteismaitonäytteestä tai verinäytteistä. Verinäytteitä on otettava vähintään 15 eläimestä tai koko karjasta, jos pitopaikan nautojen lukumäärä on 15 tai vähemmän.

- 2.1. Bruselloosi
- 2.2. Naudan tarttuva leukoosi
- 2.3. Naudan tarttuva rinotrakeiitti (IBR)
- 2.4. BVD (bovine viral diarrhoea)
- 2.5. Karanteeniin lähetettävä sonni ja alkuperäpitopaikan muut naudat on ennen sonnin lähettämistä oltava tutkittu salmonellan varalta kielteisin tuloksin maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 1030/2013 liitteen I kohdan 2 mukaisesti.

KARANTEENIA JA NAUTOJEN TUTKIMUSTA KOSKEVAT VAATIMUKSET**1. Karanteenin hyväksymistä koskevat vaatimukset**

Karanteenin hyväksymisen edellytyksenä on:

- 1.1. Karanteeni on aidattu siten, että yhteys ulkopuolisiin sorkka- ja kavioläimiin estyy.
- 1.2. Eläintilat ovat helposti puhdistettavia ja desinfioitavia.
- 1.3. Karanteenin sisäänkäynnin yhteydessä on tautisulku.

2. Karanteenin toimintaa koskevat vaatimukset

- 2.1. Karanteenissa ei saa pitää karanteeniaikana muita eläimiä kuin sonniasemalle toimitettavaksi aiottuja nautoja.
- 2.2. Karanteeniin saa tuoda nautoja vain karanteenieläinlääkärin luvalla.
- 2.3. Karanteenin ulkopuolelle vietyjä nautoja ei saa tuoda takaisin karanteeniin.
- 2.4. Velvollisuudesta pitää kirjaa karanteenissa olevista naudoista säädetään nautaeläinten merkitsemisestä ja rekisteröinnistä annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 1391/2006, jäljempänä *maa- ja metsätalousministeriön asetus 1391/2006*. Lisäksi karanteenieläinlääkärin on pidettävä kirjaa kaikista tehdyistä terveystarkastuksista ja eläinlääkinnällisistä toimenpiteistä sekä kunkin eläimen sairauksista ja terveydentilasta.
- 2.5. Karanteenin ympäristöstä ja toiminnasta aiheutuvat tautiriskit on kartoitettava, ja toimintaa on harjoitettava ennalta laaditun, riskien hallintaa koskevan suunnitelman mukaan. Tautisuojauksesta on pidettävä kirjaa karanteenieläinlääkärin päättämällä tavalla.
- 2.6. Karanteenissa on torjuttava tuhoeläimiä erikseen tehdyn suunnitelman mukaisesti.
- 2.7. Eläintiloihin ei saa päästää henkilöitä, jotka ovat edeltävien 12 tunnin aikana käyneet muissa nautojen pitopaikoissa, ellei pitopaikan terveystilanne ole vähintään yhtä hyvä kuin karanteenin. Karanteenieläinlääkäri voi kuitenkin sallia välttämättömät käynnit eläintiloissa.
- 2.8. Eläintiloihin ei saa päästää henkilöitä, jotka ovat edeltävien 48 tunnin aikana käyneet ulkomailla.
- 2.9. Eläintiloissa on käytettävä kertakäyttöisiä tai karanteenin omia suojavaatteita ja jalkineita. Karanteeniin on kuljettava tautisulun kautta.
- 2.10. Asiattomien henkilöiden pääsy karanteeniin on estettävä. Karanteenieläinlääkärin on neuvottava vierailijoita eläintautien leviämisen estämiseksi tarpeellisista toimenpiteistä. Kaikista karanteenissa vierailevista henkilöistä on pidettävä kirjaa.
- 2.11. Jos karanteenissa pidettävissä eläimissä havaitaan tarttuvien tautien oireita, on asiasta välittömästi ilmoitettava karanteenieläinlääkärille.

3. Karanteenieläinlääkärin tehtävät

Karanteenieläinlääkärin tulee:

- 3.1. huolehtia, että karanteeniin tuotavat naudat ja niiden alkuperäpitopaikat täyttävät tämän asetuksen mukaiset vaatimukset; Jos alkuperäpitopaikka kuuluu 6 § tarkoitettuun terveydenhuolto-ohjelmaan, on varmistettava, että alkuperätila täyttää ohjelman mukaiset vaatimukset;

- 3.2. huolehtia, että alakohdissa 2.5. ja 2.6. mainitut suunnitelmat on laadittu ja ne pidetään ajan tasalla;
- 3.3. tarkkailla säännöllisesti eläinten terveydentilaa ja huolehtia sairauksien ennaltaehkäisystä ja hoidosta;
- 3.4. valvoa henkilöliikennettä ja yleistä hygieniää karanteenissa ja antaa näistä ohjeet;
- 3.5. huolehtia, että karanteenissa vaadittava kirjanpito on ajantasaista;
- 3.6. huolehtia, että eläimille suoritetaan kaikki vaaditut toimenpiteet ja tutkimukset; ja
- 3.7. tehdä tarvittaessa kuolleitten eläinten obduktiot ja huolehtia muista eläinten tautitilanteen selvittämisen kannalta tarvittavista tutkimuksista.

4. Tutkimukset ennen karanteeniajan alkamista

Aikaisintaan 28 päivää ennen karanteeniajan alkamista naudoille tulee olla tehty kielteisin tuloksin seuraavat tutkimukset:

- 4.1. direktiivin 64/432/ETY liitteessä B mainitulla hyväksytyllä menetelmällä testi nautatuberkuloosin varalta;
- 4.2. seerumista direktiivin 64/432/ETY liitteessä C mainitulla hyväksytyllä menetelmällä testi bruselloosin varalta;
- 4.3. seerumista direktiivin 64/432/ETY liitteen D luvussa II mainitulla hyväksytyllä menetelmällä testi naudan tarttuvan leukoosin varalta;
- 4.4. seerumista vasta-ainetestä (antigeeninä koko virus) IBR:n varalta; ja
- 4.5. seerumista viruseristys- tai antigeenitestä sekä vasta-ainetestä BVD:n varalta.

5. Tutkimukset karanteeniaikana

Karanteeniaikana sonneille on tehtävä seuraavat tutkimukset:

- 5.1. seerumista direktiivin 64/432/ETY liitteessä C mainitulla hyväksytyllä menetelmällä testi bruselloosin varalta
- 5.2. seerumista vasta-ainetestä (antigeeninä koko virus) IBR:n varalta

Edellä kohdissa 5.1. ja 5.2. tarkoitetut tutkimukset voidaan tehdä vasta, kun karanteeniajan alkamisesta on kulunut vähintään 21 päivää. Jos jokin näistä tutkimuksista antaa positiivisen tuloksen, eläin on viipymättä poistettava karanteenista. Muut karanteenissa pidettävät eläimet on pidettävä karanteenissa ja ne on tutkittava uudelleen sen jälkeen, kun positiivisen tuloksen antaneen eläimen poistamisesta on kulunut vähintään 21 päivää.

- 5.3. seerumista viruseristystesti tai antigeenitestä sekä vasta-ainetestä BVD:n varalta

Edellä kohdassa 5.3. tarkoitettu tutkimus voidaan tehdä vasta, kun karanteeniajan alkamisesta on kulunut vähintään 21 päivää. Sonniasemalle voidaan siirtää sonneja vain, jos ennen karanteeniin tuloa seronegatiivisiksi todetuissa eläimissä ei esiinny serokonversiota. Jos serokonversiota esiintyy, kaikki edelleen seronegatiiviset sonnit on pidettävä karanteenissa niin kauan, kunnes ryhmässä ei ole esiintynyt serokonversiota kolmeen viikkoon.

- 5.4. seerumista direktiivin 64/432/ETY liitteessä D luvussa II mainitulla hyväksytyllä menetelmällä testi naudan tarttuvan leukoosin varalta
- 5.5. serologinen tutkimus leptospiroosin varalta (serotyypit *L. pomona*, *L. grippityphosa*, *L. hardjo*, *L. sejro*, *L. canicola*, *L. icterohaemorrhagiae*)

- 5.6. Tutkimus *Campylobacter fetus ssp. venerealis* -tartunnan varalta esinahasta otetusta näytteestä immunofluoresoivia vasta-aineita tai viljelyä käyttäen. Tutkimus voidaan tehdä vasta, kun karanteeniajan alkamisesta on kulunut vähintään seitsämän päivää
- 5.7. *Trichomonas foetus* -tartunnan varalta esinahasta otetusta näytteestä mikroskooppinen ja viljelytutkimus. Tutkimus voidaan tehdä vasta, kun karanteeniajan alkamisesta on kulunut vähintään seitsämän päivää

Jos jokin edellä kohdissa 5.4.—5.7. mainituista tutkimuksista antaa positiivisen tuloksen, eläin on viipymättä eristettävä ja karanteenieläinlääkärin on ryhdyttävä kaikkiin kunnan-eläinlääkärin edellyttämiin toimiin selvittääkseen aseman muiden eläinten tautitilanteen sekä niiden kelpoisuuden sonniasemalle toimittamista ajatellen.

- 5.8. tutkimus salmonellan varalta peräsuolesta otetusta ulostenäytteestä

Kohdassa 5.8. tarkoitettua tutkimusta varten otetut näytteet voidaan yhdistää enintään 20 eläimen yhteisnäytteeksi. Näytteet on toimitettava tutkittavaksi eläintautilain 77 §:n 1 momentissa tarkoitettuun laboratorioon, ja niiden tutkimisessa on käytettävä maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 1030/2013 6 §:ssä vaadittua menetelmää.

Jos tutkimuksessa todetaan salmonellaa, sonneja saa siirtää karanteenista sonniasemalle vasta sen jälkeen, kun karanteeniin kohdistettu eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös on kumottu.

6. Muut edellytykset nautojen siirtämiselle karanteenista sonniasemalle

Nautoja saa lähettää sonniasemille vain sellaisesta karanteenista, joka täyttää seuraavat vaatimukset:

- 6.1. 10 km:n säteellä karanteenista ei ole edeltävien 30 päivän aikana todettu suu- ja sorkkatautia;
- 6.2. karanteeni on vähintään kolmen kuukauden ajan ollut vapaa suu- ja sorkkataudista sekä bruselloosista;
- 6.3. karanteeni on vähintään 30 päivän ajan ollut vapaa raivotaudista, nautatuberkuloosista, pernarutosta, karjarutosta, naudnan tarttuvasta leukoosista ja naudnan tarttuvasta keuhkorutosta.

SONNIASEMAA KOSKEVAT VAATIMUKSET**1. Sonniaseman hyväksymisen edellytykset**

Sonniaseman hyväksymisen edellytyksenä on:

- 1.1. Sonniasemalla on vähintään:
 - 1.1.1. eläintilat;
 - 1.1.2. tilat sperman ottoa varten sekä erillinen huone välineiden puhdistusta, desinfiointia ja sterilointia varten;
 - 1.1.3. sperman käsittelyä varten huone, jonka ei välttämättä tarvitse olla aseman yhteydessä;
 - 1.1.4. sperman varastointia varten huone, jonka ei välttämättä tarvitse olla aseman yhteydessä.
- 1.2. Sonniasema on rakennettu tai eristetty siten, että yhteys sen ulkopuolella oleviin eläimiin estyy. Jos sonniaseman yhteydessä pidetään sellaisia keinosiemennyssonneja, joista spermaa ei kerätä (odotusaikasonnit), näiden sonnien on täytettävä kaikki samat vaatimukset kuin sonniasemalla pidettävien sonnien.
- 1.3. Sonniasema on rakennettu siten, että eläintilat sekä spermanotto-, käsittely- ja varastointitilat voidaan helposti puhdistaa ja desinfioida.
- 1.4. Sonniasemalla on erilliset eristystilat, joista ei ole välitöntä yhteyttä muiden eläinten tiloihin.
- 1.5. Sonniasema on rakennettu siten, että eläintilat ovat fyysisesti erillään sperman käsittelytiloista ja että molemmat mainitut tilat ovat erillään sperman varastointitiloista.
- 1.6. Sonniasemalle on nimetty asemaeläinlääkäri, joka on Suomessa laillistettu eläinlääkäri. Sonniaseman hyväksymisen yhteydessä aluehallintoviraston tulee valtuuttaa asemaeläinlääkäri tehtävänsä kirjallisesti.
- 1.7. Sonniaseman on oltava asemaeläinlääkärin jatkuvassa valvonnassa.
- 1.8. Sonniasemalla työskentelevä henkilöstö on teknisesti pätevää ja asianmukaisesti koulutettua huolehtimaan eläintautien torjunnassa tarvittavasta hygieniasta ja desinfiointitoimenpiteistä.

2. Sonniaseman toimintaa koskevat vaatimukset

- 2.1. Sonniasemilla saa pitää vain sonneja, joista spermaa on tarkoitus kerätä.
- 2.2. Sonniasemalle saa tuoda eläimiä vain asemaeläinlääkärin luvalla. Eläinten saapumisesta ja sieltä poistumisesta on pidettävä kirjaa. Eläimet on tuotava sonniasemalle joko:
 - 2.2.1. hyväksytystä karanteenista;
 - 2.2.2. toiselta hyväksytyltä sonniasemalta, jonka eläintautitilanne on samanlainen, edellyttäen, että liitteen II kohdan 6 mukaiset ehdot täyttyvät ja että tämän liitteen kohdan 4 edellyttämät rutiinitutkimukset on tehty edeltävien 12 kuukauden aikana; Eläimiä ei tällöin tarvitse eristää tai tutkia; tai
 - 2.2.3. toiselta hyväksytyltä sonniasemalta, jonka eläintautitilanne ei paratuberkuloosin, leptospiroosin tai salmonellan suhteen vastaa tämän asetuksen vaatimuksia, edellyttäen, että liitteen II kohdan 6 mukaiset ehdot täytty-

vät, että tämän liitteen kohdan 4 edellyttämät rutiinitutkimukset on tehty edeltävien 12 kuukauden aikana, ja että eläimet on eristetty ennen sonniasemalle siirtoa sonniasemaa valvovan kunnaneläinlääkärin hyväksymällä tavalla ja tutkittu asianomaisen taudin varalta negatiivisin tuloksin.

- 2.3. Eläimet on siirrettävä sonniasemalle siten, että eläimet eivät siirron aikana pääse välittömään tai välilliseen kosketukseen sellaisten sorkkaeläinten kanssa, joiden terveydentila tarttuvien eläintautien suhteen on huonompi. Käytettävä kuljetuskalusto on aina ennen käyttöä desinfioitava sonniaseman asemaeläinlääkärin antamien ohjeiden mukaisesti.
- 2.4. Velvollisuudesta pitää kirjaa sonniasemalla olevista naudoista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 1391/2006. Lisäksi asemaeläinlääkärin on pidettävä kirjaa myös kaikista terveystarkastuksista ja rokotuksista sekä kunkin eläimen sairauksista ja terveydentilasta.
- 2.5. Sonniaseman on kartoitettava ympäristöstä ja toiminnastaan aiheutuvat tautiriskit ja toimittava ennalta laaditun, riskien hallintaa koskevan suunnitelman mukaan. Tautisuojauksesta on pidettävä kirjaa asemaeläinlääkärin päättämällä tavalla.
- 2.6. Sonniasemalla on torjuttava tuhoeläimiä erikseen tehdyn suunnitelman mukaisesti.
- 2.7. Kaikista sonniasemalla vierailevista henkilöistä on pidettävä kirjaa. Asiattomien henkilöiden pääsy sonniaseman tiloihin on estettävä. Sallittujen vierailijoiden on noudatettava asemaeläinlääkärin antamia ohjeita.
- 2.8. Sonniaseman eläintiloihin ei saa päästää henkilöitä, jotka ovat edeltävien 12 tunnin aikana käyneet muissa nautojen pitopaikoissa, ellei pitopaikan terveytilanne ole vähintään yhtä hyvä kuin sonniaseman. Asemaeläinlääkäri voi kuitenkin sallia välttämättömät käynnit eläintiloissa.
- 2.9. Sonniaseman eläintiloihin ei saa päästää henkilöitä, jotka ovat edeltävien 48 tunnin aikana käyneet ulkomailla.
- 2.10. Sonniaseman eläintiloissa on käytettävä kertakäyttöisiä tai sonniaseman omia suojavaatteita ja jalkineita.
- 2.11. Hyväksytyillä sonniasemilla saadaan käsitellä ja säilyttää vain tämän asetuksen mukaisesti tuotettua spermaa sekä 2 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen säännösten mukaisesti maahan tuotua sonninin spermaa. Maahan tuotua spermaa on säilytettävä eri säiliöissä kuin tämän asetuksen mukaisesti tuotettua spermaa. Sonniasemalla käsiteltävää ja säilytettävää spermaa ei saa päästää kosketukseen muun sperman kanssa. Kaikista varastoon tulevista ja lähtevistä sperma-annoksista on pidettävä kirjaa.
- 2.12. Poiketen siitä, mitä kohdassa 2.11. säädetään, sonniasemalla voidaan käsitellä ja säilyttää suomenkarjan paikallisroduista pitopaikoissa aiemmin voimassa olleiden säännösten mukaisesti kerättyä spermaa, jos se käsitellään ja säilytetetään eri tiloissa kuin kohdassa 2.11. tarkoitettu sperma. Sperma on lisäksi merkittävä siten, että se eroaa kohdassa 2.20. määritetystä asemalla kerätyn sperman merkinnästä.
- 2.13. Aluehallintoviraston luvalla sonniasemalla voidaan käsitellä ja säilyttää myös muista koti- ja tuotantoeläimistä kerättyä spermaa. Sen käsittelylle ja säilytykselle on oltava erilliset tilat.
- 2.14. Pakastettuja naudan alkioita, jotka on tuotettu, kerätty ja käsitelty tai tuotu maahan voimassa olevien säännösten mukaisesti, voidaan säilyttää aluehallintoviraston luvalla sonniaseman sperman varastointitiloissa. Alkiot on aina säilytettävä omissa, erillisissä säiliöissään. Kaikista varastoon tulevista ja lähtevistä alkioiden on pidettävä kirjaa.

- 2.15. Sperman keräyksen, käsittelyn ja varastoinnin on tapahduttava ainoastaan näihin tarkoituksiin varatuissa tiloissa ja noudattaen ehdottoman hyvää hygieniää.
- 2.16. Kaikki sperman keräyksen ja käsittelyn yhteydessä sperman tai luovuttajaeläimen kanssa kosketuksiin joutuvat välineet, kertakäyttövälineitä lukuun ottamatta, on desinfioitava tai steriloitava ennen käyttöä asemaeläinlääkärin antamien ohjeiden mukaan.
- 2.17. Sperman käsittelyssä käytetyt eläinperäiset tuotteet, mukaan luettuna lisä- ja laimennusaineet on hankittava siten, ettei niistä aiheudu eläintautien leviämisen vaaraa, tai ne on käsiteltävä ennen käyttöä siten, että eläintaudin leviämisen vaara estyy.
- 2.18. Säilytys- ja kuljetusastiat, lukuun ottamatta uusia kertakäyttösäiliöitä, on desinfioitava tai steriloitava asemaeläinlääkärin ohjeiden mukaan ennen jokaista täyttöä.
- 2.19. Pakastukseen ei saa käyttää pakastusnestettä, jota on aiemmin käytetty muiden eläinperäisten tuotteiden käsittelyyn.
- 2.20. Riippumatta siitä, jaetaanko sperman keräyserät pienempiin annoksiin, on jokainen spermaerä merkittävä selvästi siten, että sperman keräyspäivä, luovuttajaeläimen rotu, EU-tunnus tai muu tunnistus sekä sonniaseman nimi (mahdollisesti koodimuodossa) ovat helposti todettavissa.

3. Asemaeläinlääkärin tehtävät

Asemaeläinlääkärin tulee:

- 3.1. tarkkailla säännöllisesti sonnien terveydentilaa ja huolehtia sairauden hoidosta (profylaksia ja terapia);
- 3.2. valvoa sperman ottoa, käsittelyä, varastointia ja kirjanpitoa;
- 3.3. huolehtia, että sperman käsittelyssä käytetyt eläinperäiset tuotteet täyttävät kohdan 2.17. vaatimukset;
- 3.4. valvoa henkilöliikennettä ja yleistä hygieniää sonniasemalla ja antaa näistä neuvvoja;
- 3.5. huolehtia, että sonneille suoritetaan kaikki sonniasemalla tehtäväksi määrätyt toimenpiteet ja tutkimukset;
- 3.6. huolehtia, että kohdissa 2.5. ja 2.6. mainitut suunnitelmat on laadittu ja ne pidetään ajan tasalla;
- 3.7. tehdä tarvittaessa sonnien obduktiot ja huolehtia muista eläinten tautitilanteen selvittämisen kannalta tarvittavista tutkimuksista; ja
- 3.8. huolehtia, että seminologeille ja sonniaseman henkilökunnalle annetaan alansa kuuluvaa jatkokoulutusta sekä heidän tehtäväkenttäänsä liittyvää tietoa eläintautitilanteesta.

4. Sonniasemalla tehtävät tutkimukset ja hoitotoimenpiteet

- 4.1. Asemaeläinlääkärin on tehtävä kaikille sonniasemalla pidettäville sonneille seuraavat tutkimukset ja hoitotoimenpiteet vähintään kerran vuodessa:
 - 4.1.1. direktiivin 64/432/ETY liitteessä B mainitulla hyväksytyllä menetelmällä testi nautatuberkuloosin varalta
 - 4.1.2. seerumista direktiivin 64/432/ETY liitteessä C mainitulla hyväksytyllä menetelmällä testi bruselloosin varalta
 - 4.1.3. seerumista direktiivin 64/432/ETY liitteen D luvussa II mainitulla hyväksytyllä menetelmällä testi naudan tarttuvan leukoosin varalta
 - 4.1.4. seerumista vasta-ainetestillä (antigeeninä koko virus) IBR:n varalta

- 4.1.5. seerumista BVD:n varalta serologinen vasta-ainetestti seronegatiivisille eläimille

Jos 4.1.5. kohdassa tarkoitettussa testissä jonkin sonnin serologinen testitulokse on positiivinen, sonnin edellisen negatiivisen tuloksen antaneen testin jälkeen ejakulaateista säilötyt annokset on tuhottava tai jokaisesta eri ejakulaatista on tehtävä viruseristystesti kielteisillä tuloksilla.

- 4.1.6. tutkimus *Campylobacter fetus ssp.venerealis* -tartunnan varalta esinähasta otetusta näytteestä immunofluoresoivia vasta-aineita tai viljelyä käyttäen
- 4.1.7. *Trichomonas foetus* -tartunnan varalta esinähasta otetusta näytteestä mikroskooppinen ja viljelytutkimus

Sonneja, joita ei käytetä sperman tuottamiseen, ei kuitenkaan tarvitse tutkia *Campylobacter fetus ssp.venerealis* - ja *Trichomonas foetus* -tartuntojen varalta, elleivät ne ole kosketuksissa tuotannossa olevien sonnien kanssa. Sonniasemalle uudelleen sperman tuotantoon palaavat sonnit on tutkittava aikaisintaan 30 päivää ennen tuotannon aloittamista *Campylobacter fetus ssp.venerealis* - ja *Trichomonas foetus* -tartuntojen varalta, jos ne ovat olleet poissa asemalta yli kuusi kuukautta.

- 4.2. Jos jonkin edellä mainitun tutkimuksen tulos on positiivinen, eläin on eristettävä eikä viimeisimmän kielteisen tuloksen jälkeen tältä eläimeltä otettua spermaa saa saattaa markkinoille. BVD-testissä positiivisen tuloksen antaneiden sonnien ejakulaatioita voidaan kuitenkin saattaa markkinoille edellyttäen, että ne on tutkittu BVD:n varalta viruseristystestillä kielteisillä tuloksilla.

Positiivisen tuloksen jälkeen aseman kaikilta muilta sonneilta kerätty sperma on säilytettävä erillisessä varastossa, eikä sitä saa käyttää ennen kuin sonniaseman tautitilanne on ennallaan.

- 4.3. Sonniasemalta teuraaksi menevästä sonnista on pyydettävä tarkastuseläinlääkärin antama lausunto tarttuvien tautien varalta.

5. Sonniasemalla kerättyä spermaa koskevat vaatimukset

- 5.1. Sperman on oltava peräisin eläimiltä:

- 5.1.1. jotka eivät sperman keräyspäivänä osoita mitään kliinisiä sairauden oireita;
- 5.1.2. joita ei käytetä luonnolliseen astutukseen;
- 5.1.3. joita on pidetty hyväksytyllä sonniasemalla sperman keräystä edeltävien 30 päivän ajan, jos kerätty sperma toimitetaan myyntiin tuoreena;
- 5.1.4. joita ei ole rokotettu suu- ja sorkkatautia vastaan sperman keräystä edeltävien 12 kuukauden aikana, ellei vähintään viittä prosenttia jokaisesta säilötystä ejakulaatista tehdyistä annoksista (vähintään kuitenkin viittä annosta) testata viruseristystestillä suu- ja sorkkataudin varalta kielteisillä tuloksilla;
- 5.1.5. joita ei ole rokotettu suu- ja sorkkatautia vastaan sperman keräystä edeltävien 30 päivän aikana;

- 5.1.6. joita pidetään sonniasemalla, jossa ei ole todettu suu- ja sorkkatautia vähintään kolmeen kuukauteen ennen sperman ottoa eikä vähintään 30 päivää sen jälkeen;
 - 5.1.7. joita pidetään sonniasemalla, josta 10 km:n säteellä ei edeltävien 30 päivän aikana ole esiintynyt suu- ja sorkkatautia;
 - 5.1.8. joita on pidetty sonniasemalla, joka on vähintään 30 päivän ajan ennen sperman ottoa ja vähintään 30 päivän ajan sen jälkeen ollut vapaa raivotaudista, nautatuberkuloosista, bruselloosista, pernarutosta, karjarutosta, naudan tarttuvasta leukoosista ja tarttuvasta naudan keuhkorutosta.
- 5.2. Spermaan on lisättävä seuraavia antibiootteja siten, että lopullisessa, laimennetussa spermassa on vähintään seuraavat pitoisuudet millilitraa kohti:
- 500 k.y. streptomysiiniä
 - 500 k.y. penisilliiniä
 - 150 ug linkomysiiniä
 - 300 ug spektinomysiiniä

On myös mahdollista käyttää jotakin muuta antibioottiyhdistelmää, jolla on sama vaikutus kampylobakteereihin, leptospiiroihin ja mykoplasmoihin.

Välittömästi antibioottien lisäämisen jälkeen laimennettua spermaa on säilytettävä vähintään 5 °C:n lämpötilassa ainakin 45 minuutin ajan.

SPERMAVARASTOA KOSKEVAT VAATIMUKSET

1. Spermavaraston hyväksymisen edellytykset

Edellytyksenä spermavaraston hyväksymiselle on:

- 1.1. Spermavarasto on rakennettu tai eristetty siten, että yhteys sen ulkopuolella oleviin eläimiin estyy.
- 1.2. Spermavarasto on rakennettu siten, että varastointitilat voidaan helposti puhdistaa ja desinfioida.
- 1.3. Spermavarastolle on nimetty asemaeläinlääkäri, joka on Suomessa laillistettu eläinlääkäri. Spermavaraston hyväksymisen yhteydessä aluehallintoviraston tulee valtuuttaa asemaeläinlääkäri tehtävänsä kirjallisesti.
- 1.4. Spermavaraston on oltava asemaeläinlääkärin jatkuvassa valvonnassa.
- 1.5. Spermavaraston henkilökunnalla on riittävät tiedot ja taidot sperman käsittelystä ja varastoinnista sekä eläintautien torjunnassa tarvittavasta hygieniasta ja desinfektio-toimenpiteistä.

2. Spermavaraston toimintaa koskevat vaatimukset

- 2.1. Spermavarastoissa saadaan varastoida vain tämän asetuksen mukaisesti kerättyä spermaa tai 2 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen säännösten mukaisesti maahan tuotua sonnin spermaa. Maahan tuotua spermaa on säilytettävä eri säiliöissä kuin tämän asetuksen mukaisesti tuotettua spermaa.
- 2.2. Spermavaraston on pidettävä kaikista varastoon tulevista ja lähtevistä sperma-annoksista kirjaa, josta ilmenee, että sperma täyttää tässä asetuksessa säädetty vaatimukset tai että sperma on tuotu maahan laillisesti.
- 2.3. Asiattomien henkilöiden pääsy spermavaraston tiloihin on estettävä. Sallittujen vierailijoiden on noudatettava asemaeläinlääkärin antamia ohjeita.
- 2.4. Spermavarastossa käsiteltävää ja varastoitavaa spermaa ei saa päästää kosketukseen muun sperman kanssa. Spermaa siirrettäessä spermavarastoon on noudatettava kaikkia mahdollisia varotoimenpiteitä eläinten terveyden suhteen, eikä sperma saa kuljetuksen aikana joutua kosketuksiin muun sperman kanssa.
- 2.5. Poiketen siitä, mitä kohdassa 2.1. säädetään, spermavarastossa voidaan varastoida suomenkarjan paikallisroduista pitopaikoissa aiemmin voimassa olleiden säännösten mukaisesti kerättyä spermaa, jos se käsitellään ja säilytetään eri tiloissa kuin kohdassa 2.1. tarkoitettu sperma. Sperma on lisäksi merkittävä siten, että se eroaa hyväksytyllä sonniasemalla kerätyn sperman merkinnästä.
- 2.6. Sperman varastoinnin on tapahduttava ainoastaan tähän tarkoitukseen varatuissa tiloissa ja ehdottoman hygieenisesti.
- 2.7. Kaikki välineet, jotka joutuvat sperman kanssa kosketuksiin, kertakäyttövälineitä lukuun ottamatta, on desinfioidava tai steriloitava ennen käyttöä asemaeläinlääkärin antamien ohjeiden mukaan.
- 2.8. Säilytys- ja kuljetusastiat, lukuun ottamatta uusia kertakäyttösäiliöitä, on desinfioidava tai steriloitava asemaeläinlääkärin ohjeiden mukaisesti ennen jokaista täyttöä.
- 2.9. Säilytys- ja kuljetusastioiden täytössä on käytettävä pakastusnestettä, jota ei ole aiemmin käytetty muiden eläinperäisten tuotteiden käsittelyyn.

- 2.10. Riippumatta siitä, jaetaanko sperman keräyserät pienempiin annoksiin, on jokainen spermaerä merkittävä selvästi siten, että sperman keräyspäivä, luovuttajaeläimen rotu, EU-tunnus tai muu tunnistetieto sekä sonniaseman nimi (mahdollisesti koodimuodossa) ovat helposti todettavissa.
- 2.11. Pakastettuja naudan alkioita, jotka on tuotettu, kerätty ja käsitelty tai tuotu maahan voimassa olevien säännösten mukaisesti, voidaan säilyttää aluehallintoviraston luvalla spermavaraston varastointitiloissa. Alkiot on aina säilytettävä omissa, erillisissä säiliöissään. Kaikista varastoon tulevista ja lähtevistä alkioista on pidettävä kirjaa.
- 2.12. Aluehallintoviraston luvalla spermavarastossa voidaan käsitellä ja säilyttää myös muista koti- ja tuotantoeläimistä kerättyä spermaa. Sen käsittelylle ja säilytykselle on oltava erilliset tilat.